

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil praktyczny)
dokonanej w dniach 24-25. 03. 2017 r. na kierunku
lekarskim
prowadzonym
na Wydziale Lekarskim
z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	5
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	5
1.2. Informacja o procesie oceny	5
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	6
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	7
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	9
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	9
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	9
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	11
Dobre praktyki	12
Zalecenia	2
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	12
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	12
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	19
Dobre praktyki	20
Zalecenia	20
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	20
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	20
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	21
Dobre praktyki	22
Zalecenia	22
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	22
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	22
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	24
Dobre praktyki	25
Zalecenia	25
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	25
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	25
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	25
Dobre praktyki	25
Zalecenia	25
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	26
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	26

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	27
Dobre praktyki	27
Zalecenia	27
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	27
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	27
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	30
Dobre praktyki	31
Zalecenia	31
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	31
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	31
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	32
Dobre praktyki	33
Zalecenia	33
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	33
Załączniki:	34
Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji.....	34
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	35
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....	36
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	7
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	46
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	49
Załącznik nr 7. Informacja o hospitolowanych zajęciach i ich ocena	49

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. n.med. Bożena Czarkowska-Paczek, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Krystyna Sztefko, członek PKA
2. prof. dr hab. Józef Kobos, ekspert PKA
3. mgr Anna Wawrzyk, ekspert wskazany przez pracodawców
4. mgr Jakub Kozieł, ekspert ds. postępowania oceniającego
5. Patrycja Piłat, ekspert studencki

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „lekarskim” prowadzonym na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz kolejny. W wyniku poprzedniej oceny programowej przeprowadzonej w 2011 r. Uczelnia otrzymała ocenę pozytywną z terminem przeprowadzenia następnej oceny w roku akademickim 2016/2017. W raporcie z wizytacji sformułowano uwagi, które jednak nie miały wpływu na pozytywną ocenę jakości kształcenia na kierunku „lekarskim”. Były to raczej wskazówki dla Władz Uczelni, aby proces dydaktyczny na wizytowanym kierunku jeszcze lepiej dostosować do obowiązujących przepisami prawa wymogów. Analiza tych uwag w kontekście obecnej wizytacji wskazuje, że w większości zostały one uwzględnione w polityce Wydziału. Szczegóły zawarto w części 5 raportu dotyczącej oceny dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą dotyczącą ocen programowych dokonywanych przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię, natomiast Raport Zespołu Oceniającego opracowano w oparciu o dokumentację przedstawioną w toku wizytacji, ocenę zaplecza dydaktycznego, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, nauczycielami akademickimi oraz studentami, a także przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także analizę wybranych prac etapowych i hospitacje zajęć ze studentami.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów		
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Jednolite studia magisterskie	
Profil kształcenia	Praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne/niestacjonarne (płatne)	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Obszar nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina nauk medycznych, dyscyplina medycyna	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Liczba semestrów: 12 Liczba punktów ECTS: 360	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk	600 godz. oraz 900 godz. Praktycznego Nauczania Klinicznego na VI roku począwszy od cyklu kształcenia rozpoczętego w roku akademickim 2012/2013.	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	brak	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	lekarz	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	121	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	1143	292
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli	5100	5100

akademickich i studentów na studiach stacjonarnych		
---	--	--

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1.Koncepcja kształcenia

1.2.Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów

1.3.Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.Koncepcja kształcenia na kierunku lekarskim Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze jest spójna z misją i strategią Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach oraz realizowaną w jednostce polityką jakości kształcenia. Uchwała Nr 83 /2015 Senatu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach na lata 2015-2021” określa aktualną strategię SUM. Misja Uczelni jest opisana w Statucie i jest jego integralną częścią. Szczegółowe cele strategiczne są opracowane w formie odrębnego dokumentu pt. „Strategia śląskiego uniwersytetu medycznego w Katowicach opracowanie na lata 2015–2021”. Dokument ten został przygotowany przez Zespół ds. Opracowania Projektu Zmian do Strategii Rozwoju Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, powołany na mocy zarządzenia nr 71/2013 z dn. 11.06.2013 r., wydanego przez Rektora Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Strategia i Statut Uczelni są upublicznione (na stronie internetowej SUM). Misją Uczelni, „jako integralnej części narodowego systemu edukacji i nauki, jest odkrywanie i przekazywanie prawdy poprzez prowadzenie badań naukowych i kształcenie studentów”.

Kompetencje absolwenta ocenianego kierunku studiów są zgodne z przepisami w zakresie zawodów regulowanych objętych Dyrektywą Komisji Europejskiej „O wzajemnym uznawaniu dyplomów” (Directive 2005/36/EC z późn. zm.). Absolwent kierunku lekarskiego Jednostki posiada wiedzę i umiejętności oraz kompetencje społeczne określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 r. (Dz. U. poz. 631 oraz z 2016 r. poz. 1332 i poz. 1908). Sylwetka absolwenta kierunku lekarskiego uwzględnia powyższe założenia koncepcji kształcenia realizowanej w Jednostce.

W koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku studiów uwzględniono m.in. przekazywanie studentom nowoczesnej wiedzy medycznej oraz umiejętności praktycznych pozwalających na udzielanie świadczeń z zakresu nauk medycznych na najwyższym poziomie z zachowaniem zasad ochrony pacjentów. Jako jeden z celów strategicznych Uczelnia przyjęła m.in. zwiększenie współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym tj. dostosowanie programów kształcenia do potrzeb rynku pracy poprzez stałą współpracę SUM z towarzystwami i stowarzyszeniami naukowymi i korporacjami zawodowymi działającymi na terenie województwa śląskiego.

W koncepcji kształcenia zwraca się uwagę na rozwój zainteresowań studentów odpowiadający potrzebom zdrowotnym społeczeństwa. Jednostka stara się te potrzeby wyprzedzać uzyskując informacje z poziomu regionalnego dzięki współpracy z władzami

samorządowymi (np. interesariuszem zewnętrznym Rady Programowej kierunku lekarskiego jest Prezydent Miasta Zabrze, wśród członków Rady Wydziału są konsultanci wojewódzcy, członkowie Wojewódzkich Rad do spraw Potrzeb Zdrowotnych, którzy jednocześnie są zatrudnieni w Wydziale) oraz władzami szpitali pozauczelnianych (np. Szpitala Specjalistycznego w Zabrze), a także z poziomu krajowego.

Ponieważ oceniany kierunek studiów jest kierunkiem regulowanym wewnątrzni interesariusze, w tym studenci mają ograniczony wpływ na kształtowanie efektów kształcenia. Interesariusze wewnątrzni uczestniczą w kształtowaniu procesu kształcenia, głównie poprzez udział w badaniach ankietowych, których wyniki oraz inne informacje pochodzące od ich przedstawicieli wchodzących w skład Rady Programowej kierunku lekarskiego, Rady Wydziału, Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Samorządu Studenckiego stanowią podstawę doskonalenia procesu kształcenia. Należy zwrócić uwagę na fakt, że znaczna część nauczycieli akademickich czynnie wykonuje zawód lekarza, a także zaangażowana jest w działalność organizacyjną np. w korporacjach zawodowych i innych organach zarządzających ochroną zdrowia, przez co pełnią podwójną rolę: interesariuszy wewnątrznych i zewnętrznych.

Uczelnia zatrudnia wykwalifikowaną i doświadczoną kadrę gwarantującą zdobycie przez studentów kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu lekarza. Koncepcja kształcenia Jednostki uwzględnia także poszerzenie zakresu zdobywania wiedzy na odległość.

W ocenianej Jednostce zwraca się uwagę na aspekt humanistyczny kształcenia i kładzie szczególny nacisk na kształtowanie etycznych postaw oraz umiejętność właściwego komunikowania się z pacjentem i otoczeniem, mając na uwadze specyfikę zawodu lekarza. W czasie wizyty Zespołu oceniającego PKA hospitalowano zajęcia z zakresu komunikacji lekarz – pacjent.

W Jednostce prowadzone są zajęcia w symulowanych warunkach klinicznych. Tak prowadzone kształcenie praktyczne umożliwia nabycie i wielokrotne doskonalenie określonych umiejętności pożądanych w zawodzie lekarza, przy równoczesnym braku ryzyka dla chorego.

Plany rozwoju ocenianego kierunku studiów uwzględniają potrzeby studentów oraz uwzględniają potrzeby rynku pracy. Plany rozwoju przewidują dostosowanie oferty dydaktycznej do oczekiwań interesariuszy zewnętrznych w ramach przedmiotów określonych w programie studiów, które nie wynikają bezpośrednio ze standardów kształcenia. Przykładem tego jest między innymi wprowadzenie i dalszy rozwój wspomnianych powyżej zajęć kształtujących kompetencje miękkie studentów.

1.2 Na kierunku lekarskim SUM są prowadzone prace rozwojowe i naukowe, a osiągnięcia badawczo-rozwojowe są wykorzystywane w realizacji programu kształcenia z uwzględnieniem kompetencji zawodowych przyszłych lekarzy. W ramach Katedry Kardiochirurgii, gdzie studenci mają możliwość zaznajomienia się z jedynym w pełni profesjonalnym oddziałem klinicznym długoterminowego wspomaganie krążenia, prowadzone są prace rozwojowe z zastosowaniem sztucznych narządów na potrzeby

pacjentów w oddziałach klinicznych zlokalizowanych w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu. Historia prowadzenia tych prac wiąże się z historią zabrzańskiej innowacyjnej kardiologii. Prof. dr hab. n. med. Zbigniew Religa, kierownik ówczesnej Katedry Kardiologii, po rozpoczęciu i wdrożeniu w Polsce procedury transplantacji serca podjął się wysiłku opracowania i wprowadzenia mechanicznego wspomaganie serca dla zabezpieczenia oczekujących na transplantację lub pacjentów z nieodwracalnie niewydolnym sercem. Prace nad polskim sztucznym sercem były prowadzone w Pracowni Sztucznego Serca zorganizowanej w ramach Katedry Kardiologii, a następnie w Fundacji Rozwoju Kardiologii, która realizowała wdrożenie tej nowej technologii i urządzeń. W ramach uczelni podjęto kroki reorganizujące Pracownię Sztucznego Serca, którą przekształcono w Katedrę Mechanicznego Wspomaganie Krążenia, kierowaną również przez prof. dr hab. n. med. Zbigniew Religę. Wtedy powstał zamysł rozpoczęcia działalności dydaktycznej i Rada Wydziału podjęła decyzję o uruchomieniu nowego przedmiotu – „Sztuczne narządy”. Decyzja została oparta na unikalnym doświadczeniu zespołu oraz na obserwacji o rosnącej roli techniki i technologii wspomaganie oraz zastępowania narządów.

1.3 Jednostka realizuje efekty kształcenia dla kierunku lekarskiego w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określone przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, w standardach kształcenia uwzględniających wymogi dotyczące kształcenia i szkolenia przygotowujące do wykonywania zawodu lekarza (zgodnie z art.9b Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (z dnia 27 lipca 2005r. z późn.zm.). Jednostka realizuje także wszystkie efekty kształcenia - określone przez zapisy powyższego rozporządzenia, w tym od roku akademickiego 2012/2013 zawarte w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 r. (Dz. U. poz. 631 oraz z 2016 r. poz. 1332 i poz. 1908) – niezbędne do uzyskania kompetencji właściwych dla zawodu lekarza.

Jednostka zapewnia uzyskanie takich samych efektów kształcenia dla formy stacjonarnej i niestacjonarnej (studia płatne) na kierunku lekarskim. Zgodnie z podanymi powyżej regulacjami prawnymi każdemu z realizowanych w Jednostce przedmiotów/modułów, zajęć fakultatywnych są przypisane odpowiednie efekty kształcenia, liczba godzin z uwzględnieniem poszczególnych form kształcenia i samodzielnej pracy studenta, punkty ECTS oraz sposób weryfikacji ich osiągnięcia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na kierunku lekarskim jest zgodna z misją i strategią Uczelni, a także polityką jakości kształcenia. Oceniany przez ZO PKA kierunek studiów należy do grupy kierunków regulowanych opisanych w Dyrektywie Komisji Europejskiej „O wzajemnym uznawaniu dyplomów.” (Directive 2005/36/EC z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 r. (Dz. U. poz. 631 oraz z 2016 r. poz. 1332 i poz. 1908). Efekty kształcenia realizowane w ocenianej jednostce są w pełni zgodne z zapisami ww. regulacji prawnych. Należy podkreślić, że w koncepcji kształcenia Uczelnia zwraca uwagę na przygotowanie studentów zgodne z oczekiwaniami przyszłych pracodawców, a także zwraca uwagę na aspekt humanistyczny i kładzie szczególny nacisk na kształtowanie

etycznych postaw oraz umiejętność właściwego komunikowania się z pacjentem i otoczeniem. Należy również zaznaczyć, że w ocenianej Jednostce prowadzone są zajęcia w symulowanych warunkach klinicznych. Tak prowadzone kształcenie praktyczne umożliwia nabycie i wielokrotne doskonalenie określonych umiejętności pożądanych w zawodzie lekarza, przy równoczesnym braku ryzyka dla chorego.

Dobre praktyki

Przykładem dobrych praktyk jest wprowadzenie przedmiotu „Sztuczne narządy”. Przedmiot prowadzony jest tak, aby umiejętnie łączyć nowoczesne metody interaktywne i klasyczne. Część wykładowa to przygotowany i aktualizowany zbiór monograficzny wykładów dotyczący – ze specjalną uwagą dla najnowocześniejszych – metod wspomagania wszystkich narządów człowieka, z odpowiednim wstępem dotyczącym biomateriałów i biofizyki. W czasie pozostałych zajęć studenci realizują samodzielnie zagadnienia związane z innowacyjnymi metodami, technologiami, urządzeniami wspomagania wszystkich narządów człowieka (sztuczna nerka, wątroba, trzustka, płuco, protezy układu ruchu, protezy bioniczne: ucho i oko). W czasie wprowadzenia w projektowanie i badania sztucznych narządów prowadzący stosuje przykłady związane z polskim sztucznym sercem oraz polskimi protezami zastawek serca. W podobny sposób prowadzone są zagadnienia z zakresu robotyki medycznej. W czasie zajęć podejmowane są również aspekty komunikacji lekarz-pacjent oraz aspekty etyczne związane z zupełnie nowymi wyzwaniami jakim jest paradygmat technologii medycznej czyli procesu leczenia, w której lekarz jest równie ważnym elementem procesu leczenia jak stosowane urządzenia. Treść prowadzonego przedmiotu dopełniają zajęcia w ramach Katedry Kardiochirurgii, gdzie studenci mają możliwość zaznajomienia się z jedynym w pełni profesjonalnym oddziałem klinicznym długoterminowego wspomagania krążenia - zastosowanie sztucznych narządów na potrzeby pacjentów w oddziałach klinicznych zlokalizowanych w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu.

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1 Program i plan studiów Jednostki jest zgodny z warunkami określonymi w standardach kształcenia dla kierunku lekarskiego - w przepisach wydanych na podstawie art. 9b Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (z dnia 27 lipca 2005r. z późn.zm.). Program studiów

kierunku lekarskiego zawiera moduły kształcenia i przypisane do każdego modułu efekty kształcenia wraz z liczbą punktów ECTS oraz sposobami weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiągniętych przez studenta.

Aktualnie na kierunku lekarskim Wydziału realizowane są dwa programy kształcenia. Pierwsze pięć lat studiów (w cyklu nauczania od roku akademickiego 2012/2013) realizuje program zgodny z efektami kształcenia określonymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 r. (Dz. U. poz. 631 oraz z 2016 r. poz. 1332 i poz. 1908) w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa. Z kolei szósty rok studiów realizuje program kształcenia oparty na Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. (Dz. U. nr 164 z 2007r., poz. 1166) w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki.

Plan studiów jest zgodny z zapisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa (Dz. U. z 2012 r. poz. 631 z późn.zm.) oraz uchwały nr 115/2012 Senatu SUM z dnia 30 maja 2012 r. z późn. zm. w sprawie: wytycznych dla Rad Wydziałów w zakresie uchwalania planów studiów i programu kształcenia na studiach I i II stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich prowadzonych w SUM.

Plan i program studiów dla kierunku lekarskiego Wydziału w cyklu nauczania od roku akademickiego 2016/2017 uchwalony został przez Radę Wydziału (Uchwała nr 263/VII/2015/2016 z dnia 21 kwietnia 2016 r. z zm. – dotyczy formy studiów stacjonarnych, uchwała nr 264/VII/2015/2016 z dnia 21 kwietnia 2016 r. z późn.zm. – dotyczy formy studiów niestacjonarnych, czyli płatnych). Plany studiów dla formy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych są tożsame. Plan studiów uwzględnia moduły, w których treści programowe odpowiadają wszystkim zakładanym przez „standard” efektom kształcenia. Dodatkowo, w ramach godzin pozostawionych do dyspozycji Uczelni, Jednostka realizuje dodatkową ofertę programową spójną z efektami kształcenia określonymi w standardzie.

Plan studiów stanowi zbiór modułów zajęć, których łączna wartość punktów ECTS wynosi 360, w tym zajęć obowiązkowych 320 punktów, zajęć do wyboru 20 punktów, praktyk wakacyjnych 20 punktów. Na każdym roku studiów zajęcia umożliwiają uzyskanie 60 punktów ECTS. Sześćoletnie studia na kierunku lekarskim prowadzonym na Wydziale obejmują 5700 godzin zajęć, w tym: 1088 godzin wykładów (19,09%); 1075 godzin seminariów (18,86%); 3537 godzin ćwiczeń wraz z praktykami wakacyjnymi (62,05%). Modułom związanym z praktycznym przygotowaniem zawodowym przyporządkowanych jest 341 punktów ECTS, w tym godzinom zajęć praktycznych przypisano 190 punktów ECTS. Zajęcia fakultatywne stanowią 5% (285 godzin) wszystkich zajęć.

Z wyjątkiem praktyk wakacyjnych, realizacja wszystkich modułów wymaga bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich.

Harmonogram zajęć dydaktycznych został przygotowany zgodnie z zasadami higieny procesu nauczania, studenci pozytywnie opiniują organizację zajęć na ocenianym kierunku. Studenci również aktywnie uczestniczą w kształtowaniu harmonogramu zajęć.

Stosowane w procesie dydaktycznym formy zajęć, takie jak: wykłady, seminaria, ćwiczenia, obejmujące wszystkie treści programowe, wynikają z obowiązujących w Uczelni Zasad ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiaru zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach (Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 109/2007 Senatu SAM z dnia 28 lutego 2007 r. stanowiący Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 65/2016 Senatu SUM z dnia 25 maja 2016 r.).

W załączniku tym określono także, iż grupa dziekańska nie może być mniejsza niż 24 studentów. Wykłady prowadzone są łącznie dla wszystkich studentów danego roku, seminaria - w grupach dziekańskich, ćwiczenia z przedmiotów podstawowych – w grupach co najmniej 12 osobowych, ćwiczenia kliniczne – w grupach co najmniej 6 osobowych (z wyjątkiem ćwiczeń z anestezjologii i intensywnej terapii – w grupach co najmniej 4 osobowych). Taka liczebność grup pozwala na pełną realizację założonych efektów kształcenia.

Organizacja procesu kształcenia obejmuje dwa systemy odbywania zajęć: zajęcia cykliczne (np. 1 lub 2 razy w tygodniu) – dotyczy głównie modułów z zakresu nauk morfologicznych, naukowych podstaw medycyny, nauk przedklinicznych i humanistycznych; zajęcia zblokowane - dotyczy nauk klinicznych.

Program studiów uwzględnia sekwencyjność przedmiotów oraz łączenie teorii medycyny z zajęciami praktycznymi. Dobór treści oraz metod kształcenia, są ukierunkowane na osiąganie efektów kształcenia wymienionych w powyższych rozporządzeniach, a zwłaszcza na uzyskanie kompetencji niezbędnych na rynku pracy i ściśle związanych z jakością relacji lekarz-pacjent i potencjałem naukowym.

W Jednostce preferuje się metody aktywnego uczenia się celem nabycia umiejętności samodzielnej nauki, studenci przygotowują prezentacje, które przedstawiają swoim kolegom na zajęciach. Model aktywnego uczenia jest wykorzystywany na zajęciach w symulowanych warunkach. Jednostka stosuje motywujące do uczenia, sprawdziany kształtujące („wejściówki”), które są oceniane oraz połączone z informacją zwrotną.

Jednostka zapewnia studentom odbycie praktyk zawodowych, które są przewidziane w programie i planie studiów na kierunku lekarskim. Wymiar i szczegółowy zakres praktyk jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 r. (Dz. U. z 2012r. poz. 631 z późn. zm.) w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa oraz jest niezbędny do zaliczenia studiów na kierunku lekarskim w ocenianej Jednostce. Sposób realizacji praktyk zawodowych reguluje Wydziałowy Regulamin Praktyk z 2012 roku. Praktyki wakacyjne na kierunku lekarskim stanowią integralną część procesu nauczania. Posiadają opracowany ramowy program praktyk i sylabus, który określa zakładane efekty kształcenia. Student może odbyć praktykę w jednostkach pozauczelnianych, z którymi

Uczelnia podpisała umowę na realizację praktyki lub w jednostce opieki zdrowotnej w miejscu zamieszkania. W przypadku wyboru jednostki w miejscu zamieszkania, jej kierownictwo zobowiązuje się w umowie (podpisywanej przez zakład pracy, Uczelnię i studenta) do zapewnienia warunków niezbędnych do przeprowadzenia praktyki studenckiej zgodnie z jej programem stanowiącym załącznik nr 1 do w/w Umowy (pozwala to na uniknięcie sytuacji, w której wybrane przez studenta miejsce odbywania praktyki uniemożliwiłoby mu uzyskanie zakładanych efektów kształcenia).

Opiekunowie praktyk są wybierani na podstawie spełnianych kryteriów dotyczących m.in. wykształcenia, stażu pracy, uprawnień, doświadczenia w prowadzeniu praktyk.

Przebieg praktyk jest dokumentowany przez studentów w Dzienniczkach Praktyk oddzielnie dla realizacji praktyk od I-V roku oraz dla VI roku studiów. Zapisy w Dziennikach Praktyk pozwalają na weryfikację efektów kształcenia. W celu oceny miejsca realizacji praktyk, studenci wypełniają anonimowo (na wniosek studentów) ankiety. Uczelnia podpisała szereg umów ramowych z jednostkami w których realizowane są praktyki wakacyjne.

W celu poszerzenia wiedzy studenci uczestniczą w pracach kół naukowych Studenckiego Towarzystwa Naukowego. Ten obszar jest też wykorzystywany do nabycia umiejętności pracy zespołowej (prowadzenie badań naukowych wymaga wspólnego celu i zainteresowań, a także współpracy i odpowiedzialności).

Obecnie w Jednostce działa 49 kół naukowych. Łączna liczba ich członków wynosi 1217 studentów kierunku lekarskiego. Koła STN, oprócz zadań naukowych, realizują zadania społeczne i kształtujące sylwetkę absolwenta.

Jednostka przygotowując studentów do wejścia na rynek pracy uwzględnia w procesie dydaktycznym rozwój ich kompetencji „miękkich”, istotnych w pracy lekarza: samodzielność w decyzjach, odporność na stres, samoorganizacja pracy, elastyczne reagowanie na zmiany, myślenie krytyczne i analityczne, umiejętność pracy zespołowej w ramach całego procesu dydaktycznego, w tym w czasie zajęć z zakresu nauk behawioralnych,

Zajęcia fakultatywne poprzez odpowiedni dobór tematyki i konstrukcji prowadzenia zajęć oraz możliwość ich weryfikacji przez samych studentów dają dodatkową możliwość kształtowania zawodowego profilu studiów, pozwalają na uzyskanie poszerzonej wiedzy oraz przygotowanie absolwentów do wykonywania zawodu.

Studenci uczestniczą w doborze metod kształcenia. Efektem tego było wprowadzenie kursów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci wyrazili jednoznacznie pozytywne opinie odnośnie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych uznając, iż to wyróżnia jednostkę na której studiują, spośród innych, oferujących ten kierunek.

Uczelnia stwarza możliwość dostosowania form zajęć do potrzeb osób niepełnosprawnych, przede wszystkim zapewniając wsparcie asystenta, którego zadaniem jest zapewnić pomoc studentowi w realizowaniu obowiązków związanych z procesem kształcenia oraz funkcjonowania na uczelni.

Wybitnie uzdolnieni studenci mają możliwość działalności w kole naukowym oraz dodatkowej pracy z prowadzącymi zajęcia, z wybranej dziedziny wiedzy. Studenci kierunku lekarskiego są zorientowani na rozwijanie swoich kompetencji i kreowanie indywidualnej ścieżki kariery oraz samodzielnego uczenia, otrzymując odpowiednie wsparcie od swoich prowadzących zajęcia (np. uczestnicząc w dodatkowych zajęciach umożliwiających uczestniczenie w zabiegach).

2.2 Szczegółowe zasady zaliczania zajęć i rozliczania postępów w nauce są przedstawione w regulaminie przedmiotu/modułu jednostki wewnętrznej i Regulaminie Studiów SUM (załącznik nr 1 do Uchwały Nr 42/2016 Senatu SUM stanowiący załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 139/2007 z dnia 27 kwietnia 2007r. Senatu SAM) i udostępnione na tablicach ogłoszeń jednostek wewnętrznych, na stronie internetowej SUM.

Jednostka/Uczelnia wprowadziła ogólnouczelnianą standaryzację zasad przeprowadzania egzaminów/zaliczeń testowych, w tym kryteriów oceny (Zarządzenie Nr 75/2016 Rektora SUM z późn. zm., dostępne na stronie SUM). W ocenie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy bierze udział Ośrodek Badań Efektów Edukacyjnych SUM, który partycypuje w przygotowaniu testów egzaminacyjnych oraz analizie ich wyników dla poszczególnych jednostek.

Sprawdzanie i ocenianie stopnia osiągnięcia efektów kształcenia na kierunku lekarskim dotyczy wszystkich efektów kształcenia w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określonych dla kierunku lekarskiego w standardach, wszystkich form studiów (stacjonarne, niestacjonarne czyli płatne, według indywidualnego programu studiów, według indywidualnej organizacji studiów) oraz obejmuje wszystkich studentów, a także absolwentów (analiza wyników LEK).

Ocenie podlega osiągnięcie zakładanych efektów w procesie kształcenia w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów/modułów, osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia dla całego programu studiów, osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia dokonywane przez absolwentów kierunku lekarskiego, a także pracodawców w aspekcie zgodności efektów z oczekiwaniami rynku pracy oraz opiekunów praktyk.

Poziom uzyskania efektów kształcenia wynika z wystawionej oceny. Weryfikacja osiągnięcia efektów kształcenia jest przeprowadzana zgodnie z kryteriami ustalonymi w sylabusach do danego przedmiotu/modułu w odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Oceny studentów dokonują nauczyciele prowadzący poszczególne formy zajęć (seminaria, ćwiczenia, wykłady) lub koordynatorzy przedmiotu (jeżeli moduł realizowany jest więcej niż w jednej jednostce); rocznego zaliczenia modułu/ przedmiotu, dokonują kierownicy jednostek wewnętrznych lub koordynatorzy przedmiotu (jeżeli moduł realizowany jest więcej niż w jednej jednostce); po zakończeniu cyklu kształcenia z przedmiotu/modułu (który jest weryfikowany na podstawie zaliczenia, zaliczenia na ocenę, egzamin) zaliczenia dokonują

kierownicy jednostek oraz kierownicy jednostek realizujących praktykę - po zakończonych praktykach wakacyjnych.

Metody sprawdzania i oceniania osiągniętych efektów kształcenia uwzględniają specyfikę obszarów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych właściwych dla zawodu lekarza. W ocenie stopnia osiągnięcia efektów kształcenia stosowane są, oprócz metod podsumowujących także metody formujące (ukierunkowujące uczenie się, upewniające co do skuteczności uczenia się, motywujące studentów do nauki i kształtujące postawę przyszłego lekarza).

Metody formujące w toku studiów to:

- ocena przygotowania do zajęć („wejściówki”),
- obserwacja ciągła,
- ocena aktywności na ćwiczeniach i seminariach,
- zaliczenie pisemne i ustne,
- zaliczenia oparte o problemy przy łóżku chorego,
- zaliczenie prezentacji multimedialnej,
- zaliczenie umiejętności praktycznych, w tym procedur w Dzienniku praktyk.

Metody podsumowujące (końcowe metody oceny efektów kształcenia) to:

- egzamin/zaliczenie testowe (w zakresie wiedzy),
- egzamin praktyczny (w zakresie umiejętności),

Jednostka w części przedmiotów zamierza wprowadzić także egzamin typu OSCE (Objective Structured Clinical Examination, Obiektywny Ustrukturyzowany Egzamin Kliniczny) oraz egzamin praktyczny przy standaryzowanym pacjencie.

Analiza wybranych prac etapowych wskazuje że mają one formę testu a pytania nastawione są na proste sprawdzenie wiedzy i zapamiętywania, bez weryfikacji rozumienia i umiejętności łączenia faktów oraz wyciągania wniosków. Taka forma kolokwium nie prowadzi do pełnej weryfikacji efektów kształcenia obejmujących pogłębioną wiedzę dotyczącą faktów i zjawisk oraz rozumienia zależności pomiędzy nimi.

Efekty kształcenia w zakresie kompetencji społecznych są oceniane obserwacją ciągłą w czasie wszystkich form zajęć, praktyk wakacyjnych, aktywności w kołach naukowych. Szczególnie oceniane są podczas zajęć z nauk behawioralnych, w tym z przedmiotu psychologia. Wykorzystuje się w tym celu różnego rodzaju zadania (m.in. zadania przy użyciu żywych modeli), których rozwiązywanie samodzielne i/lub zespołowe weryfikuje kompetencje społeczne studentów. W ramach tych zajęć pomiar kompetencji społecznych jest też oceniany przy użyciu różnych testów.

Studenci oceniani są według znanych i konsekwentnie stosowanych kryteriów. Wybór metody dostosowany jest do rodzaju sprawdzanych efektów. Wyniki zaliczeń i egzaminów są odnotowywane w protokołach, kartach zaliczeń i egzaminacyjnych oraz indeksach. Nabyte umiejętności potwierdzane są w „Książeczce praktycznych umiejętności studenta” oraz na

mocy Rozporządzenia Ministra Zdrowia w „Dzienniku Praktyk-praktyczne nauczanie kliniczne kierunek lekarski” (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 lipca 2012 r. (Dz. U. z 2012r. poz. 900) w sprawie ramowego programu zajęć praktycznych oraz sposobu ich odbywania, dokumentowania i zaliczania). Dodatkowo Opiekun Praktyk, powołany przez Dziekana Jednostki, ocenia poprawność odbytych praktyk pod względem formalnym i merytorycznym. Celem zapewnienia jakości kształcenia dokonuje się hospitacji praktyk przewidzianych planem studiów przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia i Opiekuna Praktyk. Z przeprowadzonej hospitacji sporządza się protokół. Dodatkowym narzędziem do oceny osiąganych efektów kształcenia na praktykach wakacyjnych są anonimowe ankiety wypełniane przez bezpośrednich opiekunów studenta wyznaczonych przez kierownika jednostki opieki zdrowotnej.

W opinii studentów są oni oceniani obiektywnie i sprawiedliwie oraz mają możliwość bieżącej analizy stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Studenci otrzymują informację o wynikach egzaminu w terminie ok. siedmiu dni od daty jego przeprowadzenia, w opinii studentów proces przekazywania informacji zwrotnej w zakresie wyników egzaminów jest prawidłowy. Studenci stwierdzili, że są informowani o terminach egzaminów w tym o terminach egzaminów poprawkowych z wyprzedzeniem, co umożliwia odpowiednie przygotowanie się do nich, a organizacja procesu sprawdzania i oceny efektów kształcenia jest prawidłowa.

Studenci znają i stosują procedurę postępowania w sytuacjach konfliktowych.

2.3 Warunki i tryb rekrutacji na dany rok akademicki określają corocznie weryfikowane Uchwały Senatu SUM, na rok akademicki 2017/2018: Uchwała Nr 63/2016 Senatu SUM z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie: warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na poszczególne kierunki studiów prowadzone w języku polskim w SUM na rok akademicki 2017/2018. Szczegółowe wymagania stawiane kandydatom oraz kryteria stosowane w postępowaniu kwalifikacyjnym są przedstawione w załączniku nr 1 i 2 powyższej Uchwały. Postępowanie rekrutacyjne w Uczelni/Jednostce składa się z postępowania kwalifikacyjnego oraz postępowania dotyczącego wydania decyzji o przyjęciu lub odmowie przyjęcia na studia. Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne. Decyzje o przyjęciu na studia lub odmowie doręczane są kandydatom listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub za zgodą kandydata wyrażoną podczas rejestracji elektronicznej za pośrednictwem Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej ("ePUAP"). O przyjęciu na studia na kierunku lekarskim decyduje wyłącznie pozycja kandydata na liście rankingowej konkursu świadectw maturalnych (kandydaci z tzw. „nową” maturą) lub egzaminem porównywalnym z nową maturą (kandydaci z tzw. „starą” maturą). O kolejności umieszczania na liście rankingowej decyduje wyłącznie suma punktów uzyskana w postępowaniu kwalifikacyjnym z dwóch przedmiotów (na poziomie wiedzy w zakresie rozszerzonym):

- biologii i chemii w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia w roku akademickim 2012/2013 i 2013/2014;
- biologii – przedmiot obowiązkowy

chemii, fizyki z astronomią, matematyki – jeden wybrany przez kandydata przedmiot w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia w roku akademickim 2014/2015, 2015/2016; chemii, fizyki, fizyki z astronomią, matematyki – jeden wybrany przez kandydat przedmiot w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia w roku akademickim 2016/2017.

W opinii ZO PKA warunki rekrutacji zapewniają wszystkim kandydatom równe szanse, a Uczelni pozwalają na dobór najlepszych kandydatów.

Wszystkie informacje o procesie rekrutacji (w tym szczegółowy harmonogram, wyniki egzaminów) są dostępne dla kandydatów za pośrednictwem strony internetowej oraz specjalnie

w tym celu przygotowanej platformy (www.sum.edu.pl w dziale "Rekrutacja").

Studenci wyrazili pozytywne opinie na temat przebiegu i organizacji procesu rekrutacji. Informacje na temat rekrutacji na studia są powszechnie dostępne i zrozumiałe.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Program i plan studiów na ocenianym kierunku studiów jest zgodny z warunkami określonymi w standardach kształcenia dla kierunku lekarskiego - w przepisach wydanych na podstawie art. 9b Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (z dnia 27 lipca 2005r. z późn.zm.). Program studiów kierunku lekarskiego zawiera moduły kształcenia i przypisane do każdego modułu efekty kształcenia wraz z liczbą punktów ECTS oraz sposobami weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiąganym przez studenta. Plan studiów stanowi zbiór modułów zajęć, których łączna wartość punktów ECTS wynosi 360, w tym zajęć obowiązkowych 320 punktów, zajęć do wyboru 20 punktów, praktyk wakacyjnych 20 punktów. Na każdym roku studiów zajęcia umożliwiają uzyskanie 60 punktów ECTS. Sześcioletnie studia na kierunku lekarskim prowadzonym na Wydziale obejmują 5700 godzin zajęć, w tym: 1088 godzin wykładów (19,09%); 1075 godzin seminariów (18,86%); 3537 godzin ćwiczeń wraz z praktykami wakacyjnymi (62,05%). Modułom związanym z praktycznym przygotowaniem zawodowym przyporządkowanych jest 341 punktów ECTS, w tym godzinom zajęć praktycznych przypisano 190 punktów ECTS.

Sprawdzanie i ocenianie stopnia osiągnięcia efektów kształcenia na kierunku lekarskim dotyczy wszystkich efektów kształcenia w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określonych dla kierunku lekarskiego w standardach, wszystkich form studiów (stacjonarne, niestacjonarne, według indywidualnego programu studiów, według indywidualnej organizacji studiów) oraz obejmuje wszystkich studentów, a także absolwentów (analiza wyników LEK). Pytania testowe stosowane w ocenionych przez ZO PKA pracach etapowych nastawione są na proste sprawdzenie wiedzy i zapamiętywania, bez weryfikacji rozumienia i umiejętności łączenia faktów oraz wyciągania wniosków.

Warunki i tryb rekrutacji na dany rok akademicki określają corocznie weryfikowane Uchwały Senatu SUM, na rok akademicki 2017/2018: Uchwała Nr 63/2016 Senatu SUM z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie: warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji

na poszczególne kierunki studiów prowadzone w języku polskim w SUM na rok akademicki 2017/2018. ”). O przyjęciu na studia na kierunku lekarskim decyduje wyłącznie pozycja kandydata na liście rankingowej konkursu świadectw maturalnych.

Zastrzeżenia budzi relatywnie niska punktacja kandydatów zakwalifikowanych do formy niestacjonarnej ocenianego kierunku (tylko 128 pkt) w porównaniu do studentów zakwalifikowanych do studiów stacjonarnych (160 pkt.).

Dobre praktyki

Do dobrych praktyk należy zaliczyć to, że każdy student może czynnie uczestniczyć w aktywności naukowej i w poznawaniu metodologii badań naukowych w ramach zajęć przewidzianych programem kształcenia oraz działalności kół naukowych Studenckiego Towarzystwa Naukowego. Ten obszar jest też wykorzystywany do nabycia umiejętności pracy zespołowej (prowadzenie badań naukowych wymaga wspólnego celu i zainteresowań, a także współpracy i odpowiedzialności).

Do dobrych praktyk zaliczyć należy także zajęcia prowadzone w Śląskim Centrum Chorób Serca oraz kursy dotyczące kompetencji miękkich, a także hospitacje praktyk wakacyjnych przez Koordynatora Praktyk. Podczas wizytacji koordynatorzy mają możliwość oceny miejsc realizacji praktyk oraz przeprowadzenia bezpośrednich rozmów z prowadzącymi.

Zalecenia

Należy rozważyć podniesienie kryterium przyjęcia studentów na studia niestacjonarne na ocenianym kierunku oraz dokonać weryfikacji stosowanych podczas kolokwii i egzaminów pytań testowych, tak aby sprawdzeniu poddać nie tylko prostą wiedzę oraz zapamiętywanie, ale również rozumienie i umiejętności łączenia faktów oraz wyciągania wniosków.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1 Informacje o zasadach projektowania, zatwierdzania oraz monitorowania programu kształcenia uzyskano podczas spotkania z kadrą nauczającą na kierunku lekarskim. Kierunek lekarski jest kierunkiem regulowanym. Koncepcja kształcenia oraz efekty kształcenia pogrupowane w poszczególne moduły określone są w standardach kształcenia zawartych w załączniku nr 2 do rozporządzenia MNiSW w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa z dnia 9 maja 2012 r. (Dz. U. 2012 poz. 631 z późn. zmianami). Dlatego projektowanie i doskonalenie programu kształcenia, w tym efektów kształcenia dotyczy przede wszystkim

dodatkowej oferty programowej oraz określania treści kształcenia zgodnych z aktualną wiedzą medyczną. Projektowanie i okresowy przegląd programów kształcenia jest procesem wieloetapowym. Koordynator przedmiotu – osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje, jest odpowiedzialna za dobór treści programowych oraz zaplanowanie odpowiednich metod weryfikacji uzyskania przez studenta określonych efektów kształcenia. Działania te podejmowane są przede wszystkim w oparciu o własną wiedzę i doświadczenie zawodowe (wynikające także z roli interesariusza zewnętrznego). Propozycje te weryfikuje i zatwierdza w pierwszej kolejności kierownik jednostki, w której dany przedmiot jest realizowany. Kolejny etap to przedstawienie propozycji Radzie Programowej działającej na Wydziale i kierunku lekarskim. W składzie Rady Programowej są przedstawiciele wszystkich jednostek, przedstawiciel studentów i interesariusz zewnętrzny. Należy podkreślić, że większość nauczycieli akademickich czynnie wykonuje zawód lekarza, przez co są oni jednocześnie interesariuszami zewnętrznymi. Wnioski dotyczące aktualizacji oraz zmiany treści kształcenia, a także wprowadzenia nowych przedmiotów/efektów kształcenia w ramach dodatkowej oferty programowej może zgłaszać do Rady Programowej każdy członek społeczności akademickiej za pośrednictwem specjalnego formularza dostępnego na stronie internetowej Wydziału. Rada programowa spotyka się 1-2 razy w miesiącu. Po przyjęciu zmian przez Radę Programową, program kształcenia jest opiniowany przez Samorząd Studencki i ostatecznie zatwierdzany przez Radę Wydziału. Monitorowanie programu kształcenia odbywa się według niepisanych zasad, zgodnie z tradycją akademicką. Zgodnie z uzyskaną informacją, taki przegląd odbywa się raz do roku.

Udział studentów w projektowaniu i monitorowaniu programu kształcenia jest wystarczający. Przedstawiciele studentów są w składzie Rady Programowej i Rady Wydziału oraz w Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia. Samorząd Studencki opiniuje programy Kształcenia. Biorąc pod uwagę podwójną rolę nauczycieli akademickich, jako interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, należy przyjąć, że udział tych ostatnich w projektowaniu i monitorowaniu program kształcenia jest wystarczający.

Na Wydziale tradycją są coroczne spotkania studentów z władzami Wydziału, podczas których studenci mogą wypowiedzieć się w sprawie programu studiów.

3.2 Informacje o programie kształcenia oraz organizacji studiów przekazywane są za pośrednictwem stron internetowych oraz tradycyjnie, w gablotach odpowiednich zakładów i klinik. Informacje są kompletne i zrozumiałe. Studenci nie zgłaszali uwag dotyczących przepływu informacji. Również nauczyciele obecni na spotkaniu z ZO byli poinformowani o kluczowych zasadach pracy na wydziale i prowadzonym procesie kształcenia. Nie zgłaszali również uwag w tym zakresie. Jednak nie wszystkie Zakłady/Kliniki Wydziału posiadają własne strony internetowe, co ogranicza dostępność szczegółowych informacji związanych z nauczaniem poszczególnych przedmiotów.

Z rozmowy z Wydziałowym Zespołem ds. Jakości Kształcenia wynika, że nie jest prowadzona ocena dostępności i kompletności informacji. Zespół nie prowadzi także swojej strony internetowej i tym samym nie upowszechnia informacji o własnej pracy, w tym o wynikach oceny jakości prowadzonej na Wydziale.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Procedura monitorowania programów kształcenia jest wielostopniowa, co sprzyja ich doskonaleniu. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych należy uznać za wystarczający. Zespół Oceniający PKA nie ma zastrzeżeń do samej procedury. Brakuje jednak monitorowania kompleksowości i częstotliwości dokonywania przeglądów programu kształcenia przez Radę Programową oraz wykorzystywania wszystkich dostępnych informacji służących doskonaleniu programów. W jednostce powołano Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, do zadań którego należy ocena i monitorowanie programu kształcenia. Na podstawie rozmowy z przewodniczącą Zespołu oraz jego członkami, stwierdzono, że Zespół nie weryfikuje kompleksowości ani częstotliwości ocen programu kształcenia dokonywanych zgodnie z opisanymi powyżej zasadami. Nie dokonuje zbiorczych analiz i w efekcie nie wyciąga wniosków i nie formułuje zaleceń. Zastrzeżenia budzi także wykorzystywanie informacji na podstawie których dokonuje się zmian w programie kształcenia, tj. np. wyników ankiet studenckich i wyników egzaminu LEK. Zwrotność ankiet jest bardzo mała, co nie pozwala na formułowanie wniosków i planowanie ewentualnych zmian i działań naprawczych. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia nie podjął kompleksowej analizy przyczyn tego zjawiska. Kierownicy jednostek mają wgląd do wyników ankiet dotyczących ich bezpośrednich podwładnych, natomiast przedmioty bardzo często są prowadzone przez więcej niż jeden Zakład/Klinikę. Powoduje to, że informacja o ocenie studenckiej poszczególnych przedmiotów docierająca do koordynatora przedmiotu jest niepełna. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia nie dokonał kompleksowej analizy wyników egzaminu LEK, co mogłoby stanowić cenną wskazówkę do doskonalenia programu kształcenia, chociaż zgodnie z informacją uzyskaną od władz Wydziału, taka ocena jest już dokonana przez władze dziekańskie i określono konkretne działania naprawcze obecnie wdrażane, np. przygotowywanie studentów do rozwiązywania zadań testowych. Nie jest prowadzona systematyczna ocena dostępności i kompletności informacji dotyczących zasad funkcjonowania i procesu dydaktycznego prowadzonego w Wydziale.

Dobre praktyki

Spotkania władz wydziału ze studentami, podczas których studenci mają możliwość oceny programu kształcenia.

Zalecenia

Zaleca się dookreślenie koncepcji działania Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz zdefiniowanie jego zadań stosownie do potrzeb Wydziału. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia powinien opracować narzędzia właściwe dla określonych zadań, wdrożyć je do kompleksowej i okresowej oceny jakości kształcenia. Koniecznym jest także wypracowanie narzędzi służących do oceny skuteczności działań doskonalących. Zaleca się wdrożenie systematycznej i kompleksowej oceny upowszechniania informacji o zasadach pracy i kształcenia w Wydziale oraz wynikach oceny jakości kształcenia prowadzonej przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na oceniany kierunek studiów zajęcia prowadzi łącznie 418 nauczycieli akademickich, w tym 51 profesorów, 62 doktorów habilitowanych, 157 doktorów i 55 osób ze stopniem lek/mgr oraz 93 uczestników studiów doktoranckich III stopnia (posiadających tytuł zawodowy lekarza lub magistra).

Do minimum kadrowego Uczelnia zgłosiła 146 osób, w tym 41 profesorów, 39 doktorów habilitowanych i 66 doktorów. Do minimum kadrowego nie zaliczono 20 osób, których dorobek naukowy mieści się w dyscyplinie biologia medyczna, do której nie przypisano efektów kształcenia realizowanych na ocenianym kierunku studiów. Do minimum kadrowego nie zaliczano także kolejnych 5 osób posiadających dorobek naukowy spoza obszaru nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej, do którego przyporządkowano kierunek lekarski. Żadna z tych osób nie posiadała także doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią zgodnego z efektami kształcenia realizowanymi na ocenianym kierunku. Informacje o osobach niezaliczonych do minimum kadrowego zawarto w załączniku nr 5 do raportu. Mimo niezaliczenia 25 osób, jednostka spełnia wymagania dotyczące minimum kadrowego określone w przepisach prawa powszechnie obowiązującego. Lista osób zaliczonych do minimum kadrowego znajduje się w załączniku nr 4 do raportu. Stosunek liczby nauczycieli akademickich z minimum kadrowego do liczby studentów w całym cyklu kształcenia jest większy niż 1:40.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku, w tym zaliczeni do minimum kadrowego, posiadają dorobek naukowy, który zapewnia realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia wskazanemu dla ocenianego kierunku studiów. Wszyscy nauczyciele akademicy to specjaliści w dziedzinach, w których prowadzą kształcenie. Posiadają także bogate doświadczenie zawodowe spoza uczelni, właściwe kwalifikacje i kompetencje dydaktyczne, co umożliwia realizację efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Prowadzą także aktywną działalność naukową, czego dowodem jest wzrastająca liczba publikacji posiadających IF, jak również wzrost wartości średniego współczynnika oddziaływania (IF) przypadającego na jedną publikację.

4.2 Analiza obsady zajęć na wizytowanym kierunku wskazuje, że nauczyciele prowadzący poszczególne przedmioty mają do tego właściwe kwalifikacje. Należy zaznaczyć, że liczba specjalizacji, które reprezentują zatrudnieni w jednostce nauczyciele akademicy – lekarze wynosi 470. Zapewnia to, że nauczanie przedmiotów klinicznych jest prowadzone przez nauczycieli posiadających specjalizację odpowiadającą założonym efektom kształcenia przy współdziale innych osób posiadających dorobek naukowy lub doświadczenie kliniczne właściwe dla określonych efektów kształcenia. Obsada zajęć realizowana w ramach

kształcenia praktycznego jest właściwa, tj. zajęcia te prowadzą nauczyciele akademicki/opiekunowie praktyk posiadający odpowiednią specjalizację lekarską lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią zgodnie z realizowanym efektami kształcenia.

Zajęcia z 2 przedmiotów prowadzą nauczyciele nieposiadający odpowiedniej specjalizacji lekarskiej. Szczegóły podano w załączniku nr 6 do raportu.

4.3 Polityka kadrowa realizowana na wizytowanym kierunku studiów sprzyja rozwojowi naukowemu oraz zawodowemu zatrudnionych nauczycieli akademickich oraz jak najlepszej obsadzie nauczanych przedmiotów. Jednostka dba o prawidłowy dobór kadry, kreuje warunki motywujące do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia kadry, zapewnia jej stały rozwój. Kadra naukowa, również pracownicy dydaktyczni i osoby posiadające umowy o przygotowanie i prowadzenie zajęć dydaktycznych stale podnoszą swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w licznych szkoleniach i kursach organizowanych poza uczelnią oraz kongresach i konferencjach w Polsce i za granicą. Są także organizatorami kursów i autorami wykładów dla lekarzy w ramach kształcenia podyplomowego. O jakości kadry świadczy wysoka dynamika uzyskiwania przez pracowników ŚUM kolejnych stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego oraz tytułu naukowego profesora.

Ocena kadry akademickiej dokonywana jest poprzez ocenę okresową, ocenę studentów, proces hospitacji. Ocena studentów dokonywana jest poprzez ich udział w ankiетowej ocenie procesu dydaktycznego, w tym nauczycieli akademickich, która odbywa się cyklicznie. Studenci w rozmowie z zespołem oceniającym uznali pytania ankiетowe za właściwe, jednakże zwrócili uwagę, że nie mają możliwości oceny wszystkich nauczycieli akademickich. System elektroniczny pozwala tylko raz zalogować się i dokonać oceny, co przy liczbie nauczycieli akademickich po każdym cyklu jest w opinii studentów bardzo trudne do wykonania – problem ten jest znany władzom wydziału i zapowiedziane są zmiany, dzięki którym studenci będą mogli logować się do systemu nie tylko jeden raz. Zmiany te mają zostać wprowadzone w bieżącym roku akademickim. Studenci uznali ankiетę za narzędzie uzupełniające, a największą wartość przypisali bezpośredniemu kontaktowi z prowadzącymi, którym zgłaszają wszelkie problemy.

System oceny kadry i stosowane kryteria oceny należy ocenić pozytywnie. Zasady oceny kadry są znane nauczycielom akademickim.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Liczba i dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich, w tym minimum kadrowego oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami, a także realizowana w jednostce polityka kadrowa zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Jednostka zapewnia prawidłową obsadę zajęć dydaktycznych, uwzględniając kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, a ponadto zgodność doświadczenia zawodowego nauczycieli, zdobytego poza uczelnią z zakresem zajęć oraz praktycznymi umiejętnościami

wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku lub zgodność dorobku naukowego, z którymi te zajęcia są powiązane. Jednostka dba o prawidłowy dobór kadry, kreuje warunki motywujące do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia kadry, zapewnia jej stały rozwój, a także prowadzi kompleksową i wieloaspektową ocenę jakości kadry, z uwzględnieniem osiągnięć dydaktycznych jako kryterium doboru i oceny, jak również wykorzystuje wyniki oceny, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, jako podstawę doskonalenia kadry oraz prowadzonej polityki kadrowej.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Zaleca się zmianę obsady zajęć w przedmiotach wskazanych w załączniku nr 6 do raportu.

Zaleca się wprowadzenie oceny wszystkich nauczycieli akademickich; sugeruje się zmianę systemu elektronicznego, za pomocą którego studenci dokonują oceny nauczycieli akademickich, aby umożliwiał on wielokrotne logowanie, dzięki czemu studenci nie będą musieli oceniać wszystkich prowadzących zajęcia podczas jednej sesji.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami oraz organizacjami pracodawców zapewniając udział przedstawicieli tego otoczenia m.in. w organizacji praktyk zawodowych, a także innych działaniach zorientowanych na doskonalenie procesu kształcenia w oparciu o ocenę przygotowania studentów i absolwentów do pełnienia funkcji zawodowych.

W zakresie organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych Uczelnia współpracuje z Samodzielnym Szpitalem Kliniknym nr 1 im. Prof. Stanisława Szyszko, Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu, Szpitalami Specjalistycznymi nr 1 i 2 w Bytomiu, Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym nr 5 im. św. Barbary w Sosnowcu, Samodzielnym Publicznym Szpitalem Kliniknym SUM im. Andrzeja Mielęckiego w Katowicach, Śląskim Parkiem Technologii Medycznej. Specyfika udzielanych świadczeń medycznych, dostępna infrastruktura wymienionych powyżej jednostek pozwala na pełną realizację założonych efektów kształcenia z zakresu umiejętności. Pracodawcy podczas spotkania podkreślili, iż poprzez współpracę z Uczelnią jest możliwe pozyskiwanie dobrze wykształconych przyszłych pracowników.

Uczelnia podpisała szereg długoterminowych umów z Zakładami Opieki Zdrowotnej na realizację kształcenia praktycznego.

Współpraca z otoczeniem ma miejsce również na poziomie ogólnouczelnianym, gdzie realizowana jest m.in. przez Centrum Transferu Technologii, Dział Karier Studenckich i Promocji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka wykazuje się wieloletnią, aktywną współpracą z otoczeniem społecznym i gospodarczym w procesie kształcenia. Kadra dydaktyczna posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Włączanie pracodawców w procesy budowania oferty edukacyjnej służące rozwijaniu programów studiów (poza uregulowanymi prawnie standardami) w oparciu o aktualne potrzeby rynku pracy skutkują tym, iż absolwenci znajdują pracę w placówkach współpracujących z Uczelnią.

Dobre praktyki

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Studenci mają możliwość udziału w krajowych i międzynarodowych programach mobilności studenckiej (Erasmus +, umowy z 39 uczelniami partnerskimi), a także w stypendiach w ramach umów bilateralnych podpisanych przez Wydział. Informacje na temat możliwości uczestniczenia w wymianach są powszechnie dostępne, ogłaszane za pośrednictwem strony internetowej oraz przez prowadzących podczas zajęć. Informacje na temat zasad rekrutacji na oferowane wyjazdy są powszechnie dostępne i znane, a także zapewniają sprawiedliwe i równe szanse uczestnictwa w wymianach, co potwierdzili studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA. Studenci uznali, że oferta proponowanych programów stypendialnych jest adekwatna do ich potrzeb oraz oceniają ją pozytywnie. W latach 2005-2016 wyjechało 184 studentów. Od 2011 roku na wydział lekarski przyjechało w ramach programu Erasmus+ 105 studentów. Uczelnia wspiera studentów wyjeżdżających w ramach programu Erasmus + podczas przygotowywania Learning Agreement, jak również stwarzając odpowiednie warunki w ramach indywidualnego planu studiów. Pracownicy Wydziału w pełni respektują zasadę uznawalności osiągnięć w ramach programu ERASMUS+. Kadra Jednostki na spotkaniu z przedstawicielami PKA nie sygnalizowała żadnych problemów dotyczących zarówno

studentów wyjeżdżających jak i przyjeżdżających. W latach 2012-16 odbyło się tylko siedem wyjazdów pracowników w celach dydaktycznych (Włochy, Turcja). Kadra Jednostki nie ma motywacji do starania się o takie wyjazdy.

Program studiów przewiduje naukę języków obcych, poprzez uczestnictwo w lektoracie z języka angielskiego, języka niemieckiego i języka francuskiego. Na Wydziale odbywają się zajęcia prowadzone przez prowadzących z uczelni partnerskich, chociaż nie stwierdzono dużej aktywności Uczelni w tym zakresie. Podano przykłady dwóch wykładów wygłoszonych przez naukowców z zagranicy.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Studenci mają możliwość uczestnictwa w lektoratach i zajęciach prowadzonych przez prowadzących z uczelni partnerskich. Są motywowani przez prowadzących do udziału w programie ERASMUS+, uczelnia wpiera studentów pod względem administracyjnym i organizacyjnym w tym zakresie. Program studiów nie obejmuje zajęć w języku obcym, jednakże studenci stwierdzili, że nie są nimi zainteresowani.

Dobre praktyki

Nie zidentyfikowano.

Zalecenia

Zwiększenie motywacji kadry do wyjazdów w celu podwyższania umiejętności dydaktycznych i wprowadzania nowych wzorców i metod nauczania.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1 Bazę lokalową Wydziału stanowią jednostki teorii medycyny zlokalizowane na terenie kampusu Zabrze-Rokitnica, w skład których wchodzi: 10 Katedr i Zakładów, Studium Języków Obcych. Jedna jednostka teorii medycyny znajduje się w Zabrzu (Zakład Patofizjologii). Na terenie kampusu mieści się również Dom Studencki oraz Czytelnia Biblioteki SUM i 5 dużych sal wykładowych

Z kolei jednostki kliniczne znajdują się w: Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym nr 1 im. prof. S. Szyszko SUM, Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu, Szpitalu

Specjalistycznym w Zabrze, Szpitalu Specjalistycznym Nr 2 w Bytomiu, Szpitalu Specjalistycznym Nr 1 w Bytomiu, Wielospecjalistycznym Szpitalu Powiatowym S.A. w Tarnowskich Górach, Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 5 im. Św. Barbary w Sosnowcu, Uniwersyteckim Centrum Klinicznym im. prof. K. Gibińskiego w Katowicach, Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym im. A. Mielęckiego SUM, Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Szpitalu Kolejowym w Katowicach.

Podstawową bazę kliniczno-dydaktyczną stanowi Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 im. Prof. S. Szyszko SUM. Obecnie w Szpitalu funkcjonuje 11 Klinik, w tym 26 oddziałów klinicznych i 4 Zakłady (w tym oddziały: chorób wewnętrznych i diabetologii, nefrologiczny, dializoterapii, chirurgiczny, torakochirurgiczny, urologiczny, neurologiczny, udarowy, anestezjologii i intensywnej terapii, pulmonologiczny, rehabilitacji pulmonologicznej, chirurgii wad rozwojowych dzieci i traumatologii, hematologii i onkologii dziecięcej, intensywnej terapii dziecięcej, patologii noworodka, intensywnej terapii noworodka, gastroenterologii i hepatologii dzieci, nefrologii dzieci, dializoterapii dzieci, endokrynologii dzieci, ogólnopediatryczny, alergologii, pulmonologii i immunologii dziecięcej, reumatologii dziecięcej). Przedmioty kliniczne prowadzone są również, jako zajęcia zlecone w ośrodkach pozaakademickich, w NZOZ Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach. Zajęcia w symulowanych warunkach klinicznych odbywają się w Centrum Dydaktyki i Symulacji Medycznej w Katowicach - Ligocie.

Baza kliniczna w pełni zabezpiecza realizację założonych dla wizytowanego kierunku efektów kształcenia z zakresu nauk klinicznych.

W ramach oceny infrastruktury dydaktycznej Jednostki Zespół oceniający PKA wizytował: warunki kształcenia studentów w Katedrze i Oddziale Klinicznym Chirurgii Ogólnej, Bariatrycznej i Medycyny Ratunkowej, w II Katedrze i Oddziale Klinicznym Kardiologii, w Katedrze i Oddziale Klinicznym Otorynolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej, a także Katedrze i Oddziale Klinicznym Chorób Wewnętrznych, Dermatologii i Alergologii Szpitala Specjalistycznego w Zabrzu mieszczącego się przy ul. Marii Curie-Skłodowskiej 10.

W ramach oceny warunków kształcenia z zakresu nauk podstawowych stwierdzono, że niespełnione są przepisy San-Epid w Zakładzie Mikrobiologii (otwarte pojemniki z odczynnikami, brak skutecznej wentylacji) oraz nieskuteczną wentylację w czasie zajęć z przedmiotu Anatomia (silny zapach formaliny). W ramach wizytacji zajęć z przedmiotu Histologia, cytofizjologia i embriologia warunki i wyposażenie było właściwe do realizacji zaplanowanych efektów kształcenia.

Jednostki ochrony zdrowia, w których prowadzone są praktyki studenckiej zapewniają realizację efektów kształcenia przewidzianych dla tej formy zajęć.

Cała społeczność Jednostki ma dostęp do komputerów, sieci oraz uczelnianych kont poczty elektronicznej. Uczelnia dysponuje wewnętrzną siecią komputerową (SUM-Net) oraz bezprzewodową siecią eduroam, która jest przyłączona do Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej oraz która zapewnia pracownikom i studentom dostęp do nowoczesnych narzędzi pracy naukowej i dydaktycznej.

Wszyscy studenci mają możliwość korzystania przez całą dobę z usług wirtualnego dziekanatu.

Dodatkowo za pośrednictwem usługi Centrum Wydruku studenci mogą przysyłać materiały do druku na urządzenia biblioteczne, a potem odbierać je w dowolnym czasie wykorzystując do tego celu płatność realizowaną z wykorzystaniem elektronicznej legitymacji studenckiej. Studenci, podobnie jak pracownicy Jednostki, mają nieograniczony dostęp do programu Statistica.

W procesie kształcenia wykorzystuje się również platformę e-learningową, która pozwala studentom na naukę w dowolnym miejscu i czasie. Nauczanie w formie e-learnigu na kierunku lekarskim obejmuje 349 godzin stanowiąc 6,12% ogólnej liczby godzin zajęć dydaktycznych dla cyklu kształcenia. Kształcenie w oparciu o platformę e-learningową jest traktowane jako jedno z narzędzi dydaktycznych.

Studenci mają również dostęp do technologii symulacyjnej (od prostych trenażerów po wysoko zaawansowane technologicznie symulatory pacjenta). Jednostka realizuje zajęcia w Centrum Dydaktyki i Symulacji Medycznej.

W opinii studentów baza dydaktyczna jest dostosowana do form zajęć, sale są wystarczająco duże, aby zajęcia były realizowane w komfortowych warunkach, a miejsca do zajęć praktycznych umożliwiają zdobycie umiejętności i kompetencji wymaganych w pracy zawodowej. Przedstawiciele tej grupy społeczności akademickiej nie wyrażali zastrzeżeń na temat infrastruktury dydaktycznej. Infrastruktura uczelni jest udostępniana studentom także na działalność dodatkową (np. w ramach projektów kół naukowych). Uczelnia podejmuje działania w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, np. montując windę w budynku Wydziału. Studenci zwrócili uwagę na problem braku szatni i miejsca do przygotowania się do zajęć w placówkach medycznych, w których prowadzonych są zajęcia praktyczne. W opinii studentów dostęp do Internetu w budynkach Wydziału jest adekwatny do ich potrzeb.

7.2 Uczelnia posiada Bibliotekę Główną w Katowicach pełniącą funkcję biblioteki centralnej oraz 3 podległe jej oddziały w Katowicach-Ligocie, Zabrze (z dodatkową czytelnią w Rokietnicy) i Sosnowcu. Na terenie Jednostki działają dwie czytelnie, w których dostępne są wszystkie wymagane podręczniki oraz w których zapewniony jest dostęp do komputerów i Internetu. W Domach Studenckich znajdują się wyznaczone pomieszczenia do indywidualnej nauki, a każdy pokój ma zapewniony dostęp do szerokopasmowego Internetu.

Wszystkie biblioteki SUM zabezpieczają potrzeby studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych kierunku lekarskiego Jednostki, w tym zapewniają dostęp do podręczników wskazanych w sylabusach jako obowiązkowe.

Biblioteka zapewnia wszystkim uprawnionym czytelnikom dostęp do sieci poprzez dostępny w każdym miejscu zintegrowany system biblioteczny ALEPH.

Specjalne oprogramowanie (tzw. zdalna praca) przygotowane przez Centrum Informatyki i Informatyzacji SUM, pozwala studentom na swobodne korzystanie ze wszystkich dostępnych w sieci zbiorów bibliotecznych – baz danych, czasopism i książek elektronicznych, z dowolnego miejsca, w tym z poza Uczelni, oraz w dowolnym czasie.

Liczba miejsc w czytelniach, stan na dzień 31.12.2016:

- ogółem w bibliotekach SUM – 273 oraz 55 stanowisk komputerowych,

- w tym Oddział Biblioteki Głównej w Zabrze wraz z Czytelnią w Zabrze-Rokitnicy – 94 oraz 14 stanowisk komputerowych.

Zgromadzone zbiory biblioteczne w dniu 31 grudnia 2016 roku osiągnęły następujące wartości:

- 157 203 wol. książek,
- 31 443 wol. czasopism (1.177 tytuły),
- 1 155 jednostek zbiorów specjalnych.

Stan zbiorów w Oddziale Biblioteki Głównej w Zabrze wraz z Czytelnią w Zabrze-Rokitnicy przedstawia się następująco:

- książek 64 483 wol.,
- czasopism 15 419 wol. (709 tytułów),
- zbiorów specjalnych 349 jednostki inwentarzowe.

Realizowana przez Bibliotekę działalność w zakresie informacji naukowej oparta jest na dostępnych w wersji sieciowej 54 bazach danych oraz 6 elektronicznych bazach autorskich Biblioteki Głównej.

Biblioteka kupuje następujące bazy: AccessMedicine + USMLE Easy, American Chemical Society, Bates, BMJ, Cambridge University Press, Cochrane Library, Dentistry and Oral Science Source, DynaMed, Ebrary, Embase, IBUK Libra, JoVE Neuroscience, Karger, LWW, Medicines Complete, Medline Complete, Oxford University Press, Polska Bibliografia Lekarska, Reaxys + Reaxys Medicinal Chemistry, Taylor & Francis, Visible Body Atlas.

Pozostałe bazy dostępne są w ramach licencji krajowej Wirtualnej Biblioteki Nauki.

W opinii studentów, w bibliotece i czytelnii znajduje się literatura wymagana i zalecana przez nauczycieli akademickich w odpowiedniej do liczby studentów egzemplarzy. Godziny otwarcia biblioteki zostały dostosowane zarówno do potrzeb studentów stacjonarnych i niestacjonarnych, a liczba stanowisk do samodzielnej pracy oraz stanowisk komputerowych jest wystarczająca w stosunku do liczby studentów Wydziału. System wypożyczeń działa prawidłowo

7.3 Baza dydaktyczna Jednostki jest systematycznie uzupełniania, modernizowana i rozbudowywana w miarę możliwości finansowych. Jednostka również uczestniczy w tym procesie m.in. poprzez współpracę z interesariuszami zewnętrznymi i realizację zewnętrznych grantów.

Uczelnia/Jednostka mając na uwadze konieczność poszerzenia bazy dydaktycznej w tym obszarze aktualnie realizuje projekt budowy Centrum Symulacji Medycznej w Zabrzu.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Baza dydaktyczna oraz zasoby biblioteczne zapewniają realizację zamierzonych efektów kształcenia. Warunki kształcenia w salach, gdzie realizowane są zajęcia z przedmiotów: Mikrobiologia i Anatomia powinny być dostosowane do obecnie obowiązujących przepisów San-Epid.

Ponadto rozproszenie i duże odległości poszczególnych zakładów i klinik ocenianej Jednostki powodują dużą stratę czasu dla studentów.

Studenci nie mają możliwości oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej; nie odnotowano również nieformalnych form uzyskiwania i analizowania informacji od studentów na ten temat, z wyjątkiem ankiety przygotowanej przez samą bibliotekę.

Dobre praktyki

Nie zidentyfikowano.

Zalecenia

Zaleca się poprawę warunków San_Epid w salach, w których realizowane są zajęcia z przedmiotów: Mikrobiologia i Anatomia oraz wprowadzenie systemu cyklicznej oceny infrastruktury, w tym przez studentów.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągania efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Nauczyciele akademicki i przedstawiciele władz wydziału mają dyżury w wymiarze satysfakcjonującym studentów. Studenci pozytywnie oceniają wsparcie nauczycieli akademickich w procesie zdobywania efektów kształcenia, jednakże wskazali, iż niektórzy z nauczycieli akademickich nie wyrażają chęci udostępniania prezentacji z zajęć, co jest dla nich istotne ze względu na możliwość dokładnej powtórki zadanego materiału. W jednostce przyjęto zarządzenie wprowadzające system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych, tj. możliwość zgłoszenia sprawy do odpowiednich pracowników uczelni. Należy zwrócić uwagę, iż studenci znają i stosują te rozwiązania.

Studenci wybitnie uzdolnieni mają możliwość wnioskować o indywidualizację procesu kształcenia zgodnie z przyjętym Regulaminem studiów. Mogą również uczestniczyć w pracach kół naukowych, ubiegać się o stypendium rektora dla najlepszych studentów. Zasady przyznawania stypendiów są znane studentom oraz powszechnie dostępne - zamieszczone są na stronie internetowej. Kryteria przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów w praktyce są corocznie zmieniane, na wniosek i przez samych studentów co ukazuje elastyczność i realny udział studentów w kształtowaniu systemu pomocy przyznawanej ze środków funduszu pomocy materialnej.

Uczelnia wspiera działania studentów na rzecz nawiązywania współpracy z otoczeniem społecznym i kulturalnym, m.in. z inicjatywy członków studenckich kół naukowych, zarówno poprzez dofinansowanie projektów studenckich, jak i pomocy w nawiązywaniu współpracy. Szczególną rolę odgrywa tu Dział Karier Studenckich i Promocji Uczelni, do zadań którego należy między innymi prowadzenie poradnictwa zawodowego i monitorowanie losów zawodowych absolwentów. Dział Karier pozyskuje również informacje z Urzędów Pracy o zarejestrowanych absolwentach SUM – W 2016 roku przeanalizowano dane zebrane na podstawie informacji otrzymanych od 26 Powiatowych Urzędów Pracy. Dział Karier Studenckich i Promocji Uczelni utrzymuje stały kontakt z przedstawicielami Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego oraz Studenckiego Towarzystwa Naukowego.

Dział Karier Studenckich i Promocji Uczelni odpowiedzialny był do września 2016 roku za organizację praktyk studenckich oraz zawieranie stosowanych umów z jednostkami. Obecnie zadanie to zostało przypisane Koordynatorom praktyk. Dział Karier organizuje spotkania z pracodawcami, podczas których pracodawcy mogą przedstawić oferty pracy, a także specyfikę pracy w danym miejscu.

Studenci nawiązują kontakty z otoczeniem społeczno-gospodarczym także podczas konferencji naukowych organizowanych w Uczelni i podczas praktyk zawodowych. Studenci mają również możliwość uczestniczenia w spotkaniach osób wizytujących z uczelni partnerskich.

Na uczelni działa samorząd studencki. Samorząd może ubiegać się o dofinansowanie projektów i korzystać z pomieszczeń w przypadku organizacji swoich wydarzeń, w ocenie przedstawicieli samorządu wsparcie, które jest im udzielane, jest wystarczające.

Studenci niepełnosprawni mogą korzystać z pomocy Pełnomocnika Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych, którego zadaniem jest udzielanie wsparcia oraz pomoc w indywidualnych problemach studentów niepełnosprawnych.

Studenci niepełnosprawni mogą korzystać ze specjalistycznego sprzętu oraz otrzymać stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych. Studenci kierunku lekarskiego stwierdzili, iż obecnie na studiowanym przez nich kierunku nie studiują osoby niepełnosprawne, jednakże posiadają wiedzę na temat wsparcia udzielanego osobom niepełnosprawnym studiującym na uczelni. Zgodnie z przepisami Regulaminu studiów studenci mogą wnioskować o indywidualizację trybu kształcenia.

Studenci obecni podczas spotkania zwrócili uwagę, że godziny pracy dziekanatu są dostosowane do ich potrzeb (poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek 9⁰⁰ - 12⁰⁰ i 12³⁰-14⁰⁰). Na stronie internetowej uczelni, będącej według studentów, głównym źródłem informacji znajdują się aktualne informacje. Studenci uważają, że informacje dotyczące programu kształcenia i toku studiów są powszechnie znane i dostępne, a także kompleksowe.

Jednostka nie stworzyła możliwości oceny systemu wspierania i motywowania studentów w ramach badania ankietowego – władze wydziału w sposób nieformalny (podczas spotkań ze studentami) uzyskują informacji na ten temat. Jest to zgodne z oczekiwaniami studentów.

Analizowane są również opinie pracodawców o absolwentach. Celem analizy jest uzyskanie od pracodawców informacji dotyczących ich oczekiwań wobec absolwentów SUM, co w

konsekwencji mogłoby przyczynić się do doskonalenia programu kształcenia w zakresie dostosowania do potrzeb rynku pracy.

Na stronie internetowej, m.in. dla studentów, znajdują się: oferty pracy skierowane do studentów SUM, informacje o bezpłatnych inicjatywach skierowanych do studentów i absolwentów, umożliwiających podnoszenie kwalifikacji zawodowych (np. bezpłatne szkolenia i warsztaty, targi pracy).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Studenci otrzymują adekwatne do ich potrzeb wsparcie dydaktyczne, naukowe i materialne z uwzględnieniem zasady równego i sprawiedliwego dostępu do oferowanych form opieki. Zostały stworzone odpowiednie możliwości indywidualizacji procesu kształcenia oraz dodatkowego rozwoju swoich zainteresowań poprzez działalność w ramach kół naukowych.

Uczelnia prowadzi dobrą politykę informacyjną w zakresie programów mobilności studenckiej, a oferta programów stypendialnych, przygotowana przez Uczelnię, jest przez studentów oceniana pozytywnie. Mocną stroną systemu wsparcia jest możliwość indywidualizacji procesu kształcenia – nauczyciele akademicki wspierają rozwój studentów zainteresowanych poszczególnymi dziedzinami wiedzy. System jest również elastyczny w zakresie stypendium rektora dla najlepszych studentów – kryteria są dostosowywane co roku, zgodnie z bieżącymi potrzebami studentów.

Studenci zwrócili uwagę, iż niektórzy z nauczycieli akademickich nie wyrażają chęci udostępniania prezentacji z zajęć. Należy zwrócić uwagę, iż studenci nie mogą dokonać formalnej oceny systemu wsparcia w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia.

Uczelnia wspiera skutecznie studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy poprzez organizowanie spotkań z pracodawcami, analizując rynek pracy oraz pozyskując informacje o aktualnych miejscach pracy.

Dobre praktyki

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
------------------	--

Zwiększenie udziału studentów w organach kolegialnych uczelni do 20% składu	W składzie organów kolegialnych Uczelni uwzględniono 20%-owy udział studentów
Zwiększenie dostępności do komputerów poza godzinami zajęć	Obecnie zapewniony jest wystarczający dostęp do komputerów także poza godzinami pracy
Zwiększenie liczby jednostek prowadzących zajęcia w poradniach przyszpitalnych	Jednostka zapewnia odpowiednią do potrzeb liczbę miejsc realizacji kształcenia praktycznego
Dostosowanie bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych	Uczelnia przystosowuje bazę do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Przewodnicząca Zespołu oceniającego

Dr hab. n. med. Bożena Czarkowska – Pączek